

Załącznik do uchwały Nr 91/1205/2012
Zarządu Województwa podlaskiego
z dnia 17 kwietnia 2012 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Sprawozdanie z realizacji Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 r.

Białystok, kwiecień 2012 r.

1. Podstawa opracowania sprawozdania z realizacji Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 r.

Podlaski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 (PRPD/2011) był realizowany na podstawie Uchwały nr 21/159/2011 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 31 marca 2011 r.

Zgodnie z zasadami monitorowania i koordynowania PRPD/2010, z realizacji działań przygotowywane jest sprawozdanie roczne. Wymienione sprawozdanie pozwala na monitorowanie realizacji założeń planu.

Podstawowym źródłem informacji do opracowania sprawozdania z regionalnego planu działań są sprawozdania sporządzone przez realizatorów zadań oraz partnerów społecznych zawierające w szczególności: nazwę priorytetu, charakterystykę realizowanych zadań, oszacowanie wydatkowanych kwot, uzyskane efekty, wnioski i rekomendacje, przekazywane do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku.

Analiza sprawozdań realizatorów poszczególnych zadań została dokonana w odniesieniu do stopnia osiągnięcia wskaźników określonych w poszczególnych kartach zadań zgłoszonych do PRPD/2011 przez realizatorów oraz partnerów społecznych.

2. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim w 2011 roku - ogólne wskaźniki.

W 2011 roku nastąpiła stabilizacja sytuacji na podlaskim rynku pracy. Odnotowano wprawdzie wzrost poziomu bezrobocia, ale był on mniejszy niż w poprzednim, 2010 roku. Niekorzystne zmiany zachodzące w latach 2008-2009 związane z ogólnoswiatowym kryzysem gospodarczym i finansowym ulegają więc dalszemu wyhamowaniu.

Do wyhamowania niekorzystnych zmian przyczyniła się realizacja szeregu inicjatyw i działań podejmowanych w obszarze rynku pracy, w tym przez realizatorów PRPD/2011. Niemniej jednak nadal sytuacja na rynku pracy nie jest zadowalająca. W roku 2011 nastąpiło pogorszenie następujących wskaźników rynku pracy:

- a) **Liczba pracujących** w województwie (wg BAEL) zmniejszyła się w ciągu roku o 0,9 tys. osób i wyniosła w IV kwartale 2011 roku 486 tys. osób¹. Jednocześnie jednak zwiększyło się o 1,7 tys. osób (o 1,8%) **przeciętne zatrudnienie**² w sektorze przedsiębiorstw i wyniosło w 2011 r. 98,6 tys. osób,
- b) W roku 2011 zmniejszeniu o 1,3 tys. uległa liczba nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarczych (8,9 tys. podmiotów). W woj. podlaskim występuje dość duże zróżnicowanie terytorialne pod względem rozmieszczenia podmiotów. Najwięcej podmiotów funkcjonowało na terenie miast: Białystok, Suwałki i Łomża oraz w powiatach białostockim, augustowskim i wysokomazowieckim, zaś najmniej w powiatach sejneńskim i suwalskim. W dalszym ciągu występują bariery szybkiego rozwoju przedsiębiorczości: brak własnych środków oraz niedobór zewnętrznych źródeł finansowania, trudności z uzyskaniem kredytu, bariery rynkowe obejmujące popyt na rynku wewnętrznym i rynkach zagranicznych oraz konkurencję, bariery związane z zasobami pracy (niewłaściwe przygotowanie zawodowe pracowników, brak środków na sfinansowanie szkoleń i kursów dla zatrudnionych).
- c) Wzrósł poziom bezrobocia rejestrowanego - w 2011 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP**³ woj. podlaskiego wzrosła o 2,2 tys. osób, tj. o 3,4% (dla porówna-

¹ Aktywność Ekonomiczna Ludności w województwie podlaskim w IV kwartale 2011r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok marzec 2012, s.2

² Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok grudzień 2011, s.3

³ Podlaski Rynek Pracy grudzień 2011, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok grudzień 2011, s.7

nia: w 2010r. mieliśmy do czynienia ze wzrostem poziomu bezrobocia rzędu 2,6 tys. osób, tj. o 4,2%) i ukształtowała się na poziomie 65,9 tys. osób,

- d) Zwiększyła się wartość **stopy bezrobocia rejestrowanego** o 0,3 punktu proc.; bezrobotni zarejestrowani w końcu 2011 r. stanowili 14,1% ludności aktywnej zawodowo, podczas gdy na koniec 2010 r. 13,8%. W końcu grudnia 2011r. wartość stopy bezrobocia rejestrowanego osiągnęła poziom wyższy od średniej krajowej o 1,6 punktu proc. (Polska 12,5%),
- e) Wzrosła również wartość **stopy bezrobocia tzw. rzeczywistego (wg BAEL)** – o 1,2 punktu proc. z 9,0% w IV kwartale 2010r. do 10,2% w IV kwartale 2011r., stopa bezrobocia kobiet zwiększyła się o 2,0 punktu proc. do 11,3%, a stopa bezrobocia młodzieży - o 5,4 punktu do 28,0% (jest to najbardziej zagrożona bezrobociem grupa wiekowa),
- f) Wzrost w roku 2011 liczby bezrobotnych ogółem spowodował utrzymanie, a w przypadku części grup osób bezrobotnych, nawet pogłębienie niekorzystnych zmian w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych. Dotyczy to grup osób bezrobotnych w największym stopniu zagrożonych negatywnymi skutkami bezrobocia, do których w szczególności należą:
 - osoby długotrwale bezrobotne; wzrosła liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych o 3936 osób, wzrósł również wskaźnik procentowego udziału tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych o 4,3 punktu, do 55,4%,
 - osoby bez kwalifikacji zawodowych; liczba zarejestrowanych bezrobotnych nie posiadających kwalifikacji zawodowych wzrosła o 1735 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 1,7 punktu, do 30,0%
 - bezrobotne osoby powyżej 50 roku życia: wzrosła liczba zarejestrowanych osób w tej grupie wiekowej o 926 osób, wzrósł również udział osób w wieku 50+ wśród ogółu bezrobotnych z 22,3% w końcu 2010 r. do 23,0% w końcu 2011 r.,
 - bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, których liczba wzrosła o 521 osób, przy wzroście udziału tej grupy osób w ogólnej liczbie bezrobotnych o 0,2 punktu do 6,8%.
- g) Podobnie jak w 2010 roku, w roku 2011 mieliśmy do czynienia ze wzrostem procentowego udziału kobiet wśród ogółu bezrobotnych (do 48,1%), w porównaniu do końca 2010r. odsetek kobiet zwiększył się o 0,7 punktu proc. Są kategorie bezrobotnych, w których jest przewaga kobiet. Dotyczy to przede wszystkim bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (86,3% z nich to kobiety), bezrobotnych absolwentów w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, wśród których kobiety stanowiły 57,1%, bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia, wśród których kobiety stanowiły aż 70,0%. Generalnie w roku 2011 wzrosło bezrobocie w większym stopniu wśród kobiet (o 5,1%), niż wśród mężczyzn zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego (o 1,9%).

Jednocześnie jednak odnotowano pozytywne zmiany:

- a) Zwiększyła się wartość **współczynnika aktywności zawodowej** ogółem dla ludności w wieku 15 lat i więcej⁴ o 1,5 punktu proc. – do 56,1%, jak również wartość współczynnika aktywności zawodowej kobiet o 1,2 punktu proc. - do 49,2%,
- b) Nastąpił wzrost wartości **wskaźnika zatrudnienia** - o 0,8 punktu proc. w skali roku, który wyniósł w IV kwartale 2011r. 50,4%; natomiast wskaźnik zatrudnienia kobiet zwiększył się o 0,2 punktu proc. i wyniósł 43,7%,
- c) Pomimo wzrostu w roku 2011 liczby osób bezrobotnych zaliczanych do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, na wskutek aktywnych programów rynku

⁴ Aktywność Ekonomiczna Ludności w województwie podlaskim w IV kwartale 2011r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok marzec 2012, s.2

pracy odnotowano zmniejszenie procentowego udziału w całej zbiorowości bezrobotnych następujących grup:

- bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego; wzrosła liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego o 56 osób, natomiast ich udział wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 1,0 punktu proc. do 31,3%,
 - bezrobotnych bez wykształcenia średniego; wzrosła liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego o 686 osób, natomiast ich udział wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 1,9 punktu proc. do 51,7%,
- e) W roku 2011 zaobserwowano pozytywne zjawisko spadku liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych do 25 roku życia - o 513 osób przy znacznym zmniejszeniu się o 1,5 punktu proc. do 22,4% ich udziału w populacji podlaskich bezrobotnych.

Rok 2011 był rokiem stabilizowania sytuacji na rynku pracy. Bezrobocie rejestrowane rosło, ale w mniejszym stopniu niż w poprzednim roku. Nadal jednak sytuacja jest trudna, zwłaszcza że zmniejszyła się liczba ludności aktywnej zawodowo. W IV kwartale 2011r. liczba aktywnych zawodowo wyniosła 541 tys. osób, tj. o 0,6% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (w skali kraju odnotowano wzrost o 1,3%). Współczynnik aktywności zawodowej w grupie ludności powyżej 15 roku życia wyniósł 56,1%, tj. o 1,5 punktu więcej niż przed rokiem. Jednocześnie rośnie zatrudnienie; wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 0,8 punktu w skali roku i wyniósł w IV kwartale 50,4%. Oba te wskaźniki są na poziomie niższym niż średnia krajowa (Polska odpowiednio: współczynnik aktywności zawodowej – 56,3%, wskaźnik zatrudnienia – 50,8%).

Bezrobocie w dalszym ciągu jest podstawowym problemem rynku pracy. Podlaski rynek pracy nadal pozostaje rynkiem mocno zróżnicowanym zarówno pod względem terytorialnym, jak i strukturalnym, o wyraźnych cechach dysproporcji. Dotyczy to zarówno poziomu bezrobocia na lokalnych rynkach pracy, jak i rozwoju gospodarczego, a zwłaszcza rozwoju przedsiębiorczości i liczby działających na lokalnych rynkach podmiotów gospodarczych.

W dalszym ciągu regionalny rynek pracy cechuje niedopasowanie popytu i podaży pracy, co skutkuje z jednej strony trudnościami w znalezieniu zatrudnienia przez bezrobotnych, a z drugiej zgłaszanymi przez pracodawców kłopotami z pozyskaniem pracowników o pożądanym kwalifikacjach.

3. Podsumowanie realizacji Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 r.

Zadania realizowane w 2011 r., w ramach Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 r. przyniosły wymierne efekty, przyczyniły się do wyhamowania niekorzystnych zmian zachodzących w regionie, nie mniej jednak nadal pomimo wzrostu wskaźników charakteryzujących zatrudnienie, odczuwane były skutki kryzysu gospodarczego i w efekcie mieliśmy do czynienia z (w porównaniu do danych z 2010 r.):

- wzrostem poziomu bezrobocia rejestrowanego w 2011 r. o 2,2 tys. osób, tj. o 3,4% w stosunku do roku 2010, tj. z 63,7 tys. os. do 65,9 tys. osób,
- wzrostem stopy bezrobocia na koniec 2011 r. w stosunku do 2010 r. (o 0,3 punktu procentowego) z 13,8% do 14,1%.

Pozytywnym symptomem był wzrost wartości **wskaźnika zatrudnienia** - o 0,8 punktu proc. w skali roku, który wyniósł w IV kwartale 2011r. 50,4% (w IV kwartale 2010 r. wynosił 49,6%).

Stopień realizacji głównych celów określonych w PRPD/2011

W Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2011 zostały określone następujące cele główne:

1. **podwyższenie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej do 52 proc.** (46% kobiety, 58% mężczyźni) do końca 2011 r. (do 60% do 2020 r.) poprzez wprowadzenie większej liczby osób na rynek pracy, zwłaszcza młodzieży, osób starszych, pracowników niskowyzkwalifikowanych,
2. zapewnienie lepszego poziomu wykształcenia zwłaszcza poprzez **podwyższenie wskaźnika osób z wykształceniem wyższym (lub równoważnym) w wieku 15 lat i więcej do 19 proc.** do końca 2011 r. (30 proc. do 2020 r.)

Stopień realizacji celów przedstawia poniższa tabela.

Wskaźnik pomiaru realizacji celu	Poziom w 2010 (IV kw.)	Plan na 2011	Wykonanie w 2011 (IV kw.)*
1. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej, w tym	49,6%	52%	50,4%
- kobiet	43,5%	46%	43,7%
- mężczyzn	56,5%	58%	57,7%
2. wskaźnik osób z wykształceniem wyższym (lub równoważnym) w wieku 15 lat i więcej	17,9%	19%	18,1%

*wg danych GUS

W Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 ujęto 43 zadania zgłoszone przez następujące instytucje (partnerów):

- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
 - Departament Europejskiego Funduszu Społecznego,
 - Departament Polityki Regionalnej.
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Podlaskiego,
- Kuratorium Oświaty w Białymstoku,
- Podlaska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku,
- Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” w Suwałkach,
- Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego,
- Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku,
- WOAK,
- CEN w Białymstoku i Suwałkach,
- NSZZ „Solidarność”,
- Podlaska Izba Rolnicza.

Poziom realizacji zadań zgłoszonych przez ww. realizatorów mierzony wskazanymi w kartach zadań wskaźnikami został osiągnięty w 154%.

Poziom osiągnięcia zakładanych rezultatów w odniesieniu do priorytetów określonych w PRPD/2011 przedstawia się następująco:

- Priorytet I *Wzrost zatrudnienia* – 111%,
- Priorytet II *Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na rzecz zatrudnienia* – 241%,
- Priorytet III *Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie dyskryminacji w dostępie do pracy i edukacji* – 64%,
- Priorytet IV *Podniesienie jakości kształcenia i wyposażenia szkół zawodowych* – 64%,

- Priorytet V *Rozwój lokalnych partnerstw i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy* – 371%,
- Priorytet VI *Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich* – 228%,
- Priorytet VII *Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy* – 182%.

Znaczne przekroczenie zakładanego poziomu realizacji wskaźników określonych dla Priorytetu II, V, VI i VII wynika w głównej mierze z realizacji projektów konkursowych w ramach komponentu regionalnego POKL, gdzie na etapie planowania nie jest możliwe dokładne oszacowanie liczby osób, które otrzymają wsparcie w ramach projektów wyłonionych do dofinansowania w drodze konkursów. Natomiast niższe wskaźniki realizacji założonych rezultatów w Priorytecie III i IV wiążą się z niższą niż zakładano liczbą osób obejmowanych wsparciem w ramach projektów realizowanych w ramach POKL.

W wyniku realizacji zadań zgłoszonych do PRPD/2011 r. uzyskano w szczególności następujące efekty:

- przyznano środki na działalność gospodarczą (w tym udzielono pożyczki) – dla 2180 osób,
- zrefundowano koszty utworzenia 661 stanowisk pracy,
- objęto szkoleniami 15659 osób,
- udzielono poradnictwa i informacji zawodowej dla 10157 osób,
- skierowano do zatrudnienia 6654 osoby,
- objęto działaniami w ramach OHP 42838 osób młodych,
- umożliwiono udział 29263 osobom w projektach realizowanych w ramach POKL,
- skierowano na staż 4216 osób,
- objęto przygotowaniem zawodowym w zakładach rzemieślniczych 1862 osoby,
- 34 szkoły prowadzące kształcenie zawodowe wprowadziły programy rozwojowe.

Szczegółowe zestawienie planowanych do uzyskania efektów zadań realizowanych w ramach Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w roku 2011 z faktycznie uzyskanymi rezultatami stanowi **Załącznik Nr 1**.

4. Finansowanie realizacji zadań przyjętych w Podlaskim Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2011.

W roku 2011 na realizację zadań w obszarze rynku pracy ujętych w PRPD/2011 wydatkowano kwotę **270 650,3 tys. zł** oraz **46 438 EURO**, z czego w ramach:

- Priorytetu I *Wzrost zatrudnienia* – 101.427,7 tys. zł,
- Priorytetu II *Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na rzecz zatrudnienia* – 50.721,0 tys. zł,
- Priorytetu III *Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie dyskryminacji w dostępie do pracy i edukacji* – 80.718,2 tys. zł,
- Priorytetu IV *Podniesienie jakości kształcenia i wyposażenia szkół zawodowych* – 27.792,5 tys. zł,
- Priorytetu V *Rozwój lokalnych partnerstw i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy* – 1.031,7 tys. zł,
- Priorytetu VI *Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich* – 3.941,0 tys. zł,
- Priorytetu VII *Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy* – 5.018,2 tys. zł. oraz 46.438 EURO,

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wydatków w ramach PRPD/2011 w ujęciu plan/wykonanie w podziale na źródła finansowania.

Budżet	Plan (w tys. zł)	Wykonanie (w tys. zł)	% realizacji
Budżet Państwa	119.052,5	21.812,3	18,32

Budżet JST	8.017,2	7.033,4	87,7
Fundusz Pracy	86.804,1	74.676,2	86,0
PFRON	20,8	0,0	0
EFS	88.480,7	157.608,4	178,1
Środki prywatne	5.756,8	5.485,7	95,3
Inne	1.978,6	4.034,3	203,9
	60.780 EURO	46.438 EURO	76,4
Razem;	310.110,7/ 60.780 EURO	270.650,3/ 46.438 EURO	87,3/ 76,4

W roku 2011 wydatkowano 87,3%, tj. 270.650,3 tys. zł środków z zaplanowanej kwoty 310.110,7 tys. zł. Niższa niż planowano kwota wydatkowanych środków finansowych wynika głównie z niższej kwoty środków FP, którą Minister Pracy i Polityki Społecznej przeznaczył na realizację w roku 2011 w ramach konkursów programów na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy przez samorządy powiatowe woj. podlaskiego. Wykonanie planu tylko w ok. 18% w zakresie wydatkowania środków Budżetu Państwa oraz znaczne przekroczenie planu w zakresie środków Europejskiego Funduszu Społecznego (178,1%) wynika z błędnego wykazywania przez realizatorów zadań planowanych wydatków na realizację projektów w ramach POKL jako wydatki w całości Budżetu Państwa natomiast na etapie sprawozdawania dokonywano rozbicia na BP i EFS zgodnie z konstrukcją budżetów określonych dla poszczególnych Planów Działań w SZOP.

Szczegółowe zestawienie wydatków poniesionych na realizację Podlaskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w roku 2011 stanowi **Załącznik Nr 2**.